

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
petak,
29. kolovoza 1952.
izlazi tjedno
God. I. Broj 3.
Cijena 5 dinara

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

Nova školska godina

Savjesnim shvaćanjem dužnosti treba da škola odmah u početku dobije obilježje ozbiljne ustanove kojoj će red i rad osigurati dužno poštovanje sa strane svih.

Pohadjanje škole u nekim mjestima (Konjevrate, Krapanj, Sonković, Djevske itd.) je problem sa kojim se odmah u početku treba oštro uhvatiti u koštac.

U prošlog godini imali smo 8% stalnih nepolaznika, a u jeku poljskih radova u ponekoj školi znalo je kadkada izostati i do 50% učenika. Ovakav odnos prema općoj obavezi školovanja ne daje se ničim opravdati, tim više što na drugoj strani ulažemo ogromne napore za likvidaciju kulturne zaostalosti u svim pravcima i za podizanje svijesti radnih ljudi.

Uvodjenje šestogodišnjeg školovanja nije svagdje od dječjih roditelja pravilno shvaćeno, što se najbolje odražava na samom pohadjanju viših razreda (Konjevrate, Djevske, Draga itd.). Pošto šestogodišnja škola postaje najmasovniji tip škole na našem kotaru, treba joj i odgovarajuću pažnju pokloniti.

Vanškolskom odgoju kroz društva »Naša djeca« treba posvetiti daleko više pažnje. Novom školskom godinom i objektivne mogućnosti su daleko bolje nego dosad, jer 25 novih učitelja, koliko će ih naš kotar sada dobiti (povećanje nastavnog kadra za 20%), pomoći će da se prilike u školama skoro u potpunosti normaliziraju, a tim će se omogućiti jači zahvat u vanškolskom prosvjetnom radu.

Iz dosadašnjih uspjeha i neuspjeha u pojedinim oblicima narodnog prosvještavanja trebamo izvući poučak: ono što je propušteno u jeseni, nije se tako lako nadoknađivalo. Ovo se odnosi naročito na analfabetske i općeobrazovne tečajevе. Nepismenih do 45 godina na našem kotaru još je preko 700, a polupismenih je daleko više. Odmah sada treba vršiti pripreme za tečajevе (popis tečajeva, osiguranje njihova polaska, pribava materijala itd.).

Općeobrazovni tečajevi su malo gdje završili radom a u polovini od broja predviđenih mjesta nisu niti započeli, ili su započeti tek s proljeća da par dana kasnije zbog poljskih radova prekinu s radom.

Dosad 33 otvorene knjižnice i čitaonice govore nam da nije neostvariva parola: ni jedno selo bez knjižnice i čitaonice. Doduše ovdje i dalje predstoji borba za kvalitetan rad ovih ustanova i njihovo djelovanje na putpuno društvenoj osnovi.

Dosad formirane 22 diletantske grupe, a u samoj prošlog godini 8 tamburaških zborova govori nam o tom koliko i sam narod osjeća potrebu kulturnog življenja.

Jedan dobar dio naših učitelja, i to veći dio, smatra se odgovornim i za vanškolski prosvjetni rad i mnogi od njih su na putu da postanu dobri društveni radnici, baš takovi kakove traži naše današnje društvo. U mnogo slučajeva ipak se ne postižu rezultati kakove je objektivno moguće postići. Odsutnost saradnje partijskih i masovnih organizacija sa prosvjetnim radnicima znatno slabi ili osudjuje na potpuno neuspjeh napore pojedinaca.

Problematika naših škola je raznovrsna, rad na narodnom prosvještavanju zahtijeva sve kvalitetnije, savremenije forme, koje su u skladu sa našim društvenim razvitkom i — preko 140 prosvjetnih radnika našeg kotara treba da odigra onu ulogu koju od njih traži društvo, ali s jednim trebamo biti na čistu: bez svestrane pomoći partijskih i masovnih organizacija ne će se postići zadovoljavajući rezultati.

Nikola Panjkota

Nepravilnosti u zaposlenju

RATNIH VOJNIH INVALIDA

Dok naša Vlada i Partija vode stalnu brigu i čine napore da ratne vojne invalide prekvalificiraju i uključe u privredu kako bi bili korisni članovi naše socijalističke zajednice, s druge strane, te napore ometaju pojedini rukovodioci poduzeća i ustanova koji nesavjesno i na lak način otpuštaju sa posla prvenstveno invalide kao »neproduktivne i nesposobne za rad«. Ovo se naročito ispoljilo poslije donošenja nove Uredbe o invalidskim pravnostima, smatrajući da su invalidi novom Uredbom materijalno osigurani i da ne trebaju više da rade.

To je pogrešno, nepravilno i krajnje nesocijalno shvaćanje. Nova Uredba nije išla za tim da povećanjem invalidskih pravnosti udalji invalide iz privrede i da ih time odvoji od društvenog života i rada, već da im dade zaslužno narodno priznanje za sve ono što su oni doprinijeli u ratu za dobrobit zajednice. Samim tim društvu im se ne bi dovoljno odužilo kad im ne bi pomoglo da ponovo nađu svoje mjesto u životu i da zaborave na teškoće prouzrokovane gubitkom fizičke sposobnosti uslijed ranjavanja. Stoga takav odnos treba na vrijeme spriječiti i pitanju zaposlenja invalida odmah prići na način koji bi bio uskladen s općim naporima naše Vlade i Partije prema ratnim vojnim invalidima.

Na području našeg grada i kotara uposljeno je oko 10.500 radnika i službenika i smatramo da nije problem zaposliti 1% invalida, tim više što sam Zakon o ratnim vojnim invalidima predviđa 10% od ukupnog broja uposlenih. Postoje svi uslovi da se pitanje zaposlenja invalida može uspješno riješiti. Ima dosta mjesta koja bi odgovarala za vojne invalide, a na kojima su sad uposlena zdrava lica, a ove bi pak tre-

balo prebaciti na odgovarajuće fizičke poslove. Time bi poduzeća bila korisnija, a ujedno bi i ispunili dužnost prema invalidima.

Pitanju zaposlenja invalida posvetili su punu pažnju Biro za posredovanje i Inspekcija rada, a koliko će se u tome uspjeti, ovisi o stavu i pravilnom shvaćanju rukovodilaca poduzeća i ustanova u našem gradu i kotaru. Za primjer treba istaći pravilan odnos i razumijevanje sekretara poduzeća »Izgradnje«, Branka Ercegovića, koji je pitanju zaposlenja vojnih invalida odmah pristupio i pronašao mogućnost da zaposli nekoliko drugova invalida na ona radna mjesta koja njima odgovaraju, a na kojima su dosad radila zdrava lica. Uprava tog poduzeća radić će i dalje na pronalaženju mogućnosti zaposlenja invalida na poslovima koje će oni moći s uspjehom obavljati. Nepravilan je odnos prema 50% invalidu Jeri Mrdeža, kojeg je poduzeće »Technika« u Razinama uposlilo kao manuelnog radnika na miješanju malte, bez obzira što mu je desna ruka, uslijed ranjavanja, u nadlaktici potpuno usahla. Isti je primoran dati otkaz o čemu bi poduzeće svakako trebalo povesti računa.

Ovih i sličnih nepravilnosti na štetu ratnih vojnih invalida bilo je dosta u posljednje vrijeme, a naročito u davanju otkaza. O tim slučajevima nisu raspravljale ni sindikalne organizacije, a ni radnički savjeti koji bi trebali u budućje riješavati i donositi odluke o ovim pitanjima. Jedino će tako i biti spriječene nepravilnosti u odnosu na zaposlenje ratnih vojnih invalida.

Lokas Mate

Zdravstveno prosvještavanje na kotaru

Pored kulturno-prosvjetnog, vrši se i zdravstveno prosvještavanje u selima na području našeg kotara. Tako organizacija Crvenog križa vrši sada opsežne pripreme za organiziranje zgravnstvenih tečajeva za žensku seosku omladinu. Tečajevi će radom započeti u zimskim mjesecima ove godine, a obuhvatit će ženske omladinu od 17—18 godina. Za organizaciju spomenutih tečajeva veliku podršku pružit će organizacija PAZ-a i Savjet za prosvjetu i kulturu grada i kotara Šibenik.

U to svrhu dosad su održana dva zdrav-

Upis u radničku gimnaziju

Povećanje industrije i priliv sve većeg broja radnika uslovlilo je i potrebu za otvorenje radničke gimnazije, koja ima za cilj da našim radnicima, a osobito rukovodiocima radničkih savjeta dade veći nivo potrebnog znanja za rukovodjenje ustanovama i poduzećima. Radnička gimnazija, koja je pred godinu i pol otvorena u našem gradu postigla je dobre rezultate. Oko 50 ljudi izišlo je iz ove škole sa prilično dobrim znanjem, koje već sada uspješno primjenjuje u praksi. Medjutim, pored uspjeha koji su dosad postignuti, radnička gimnazija imala je i prilično poteškoća naročito što se tiče upisa novih kandidata. To je došlo do izražaja baš sada kada se vrše upisi u novu školsku godinu. Naime, dosad je upisano svega nekoliko ljudi, a što je posljedica veoma slabe agitacije od strane sindikalnih organizacija pojedinih poduzeća u gradu. Upravo zbog koristi koju radnici imaju od ovakove ustanove, potrebno je, da sva naša poduzeća porade kako bi se u ovu gimnaziju upisao što veći broj radnika.

Upisi se vrše do kraja ovog mjeseca svakog dana od 16—19 sati u zgradi gimnazije, a isti će se, ukoliko bude potrebno, produžiti

stvena predavanja u Skradinu i Prvič Šepurini. Tako je dr. Smolčić Vjekoslav održao predavanje: Osnovi opće i lične higijene, a dr. Monti Antonijeta predavanje pod naslovom: O higijeni trudnica i dojilja i njega te ishrana dojenčadi.

OSNOVANA KOMORA za grad i kotar Šibenik

U dvorani kina Tesla održana je 25. ov. mj. osnivačka skupština trgovinsko-ugostiteljske komore za grad i kotar Šibenik, kojoj je, pored predstavnika narodne vlasti, te Kotarskog i gradskog komiteta, prisustvovalo 27 delegata iz raznih poduzeća i poljoprivrednih zadruga.

Predsjednik inicijativnog odbora Klarić Šime je u referatu iznio rad inicijativnog odbora, te je istaknuo, da je zadatak komore da vodi brigu i da poduzme sve što je potrebno za unapređenje trgovine i ugostiteljstva na području grada i kotara Šibenika. Pored toga, Komora će se starati za što bolju organizaciju i poslovanje svojih članova.

Na skupštini je biran upravni i nadzorni odbor kao i sud časti. Za predsjednika je izabran Šime Klarić, pa potpredsjednika Vaso Mandić, a za članove Milan Baranović, Paško Bumber, Miro Juraga, Marijan Labura, Veljko Trinajstić, Rudolf Alfirev i Mijo Blaće.

Formirane su i četiri sekcije, koje su po statutu organi Komore i to: za trgovinu, ugostiteljstvo, zadrugu trgovinu, te za saobraćaj, transport i usluge.

Pored ostalog, na skupštini je prihvaćen i Statut Komore.

U ČAST VI. KONGRESA KPJ

TAKMIČENJE

Lučkih radnika

U Šibenskoj luci boravi ovih dana naš prekoceanski brod »Kosmaj« koji vrši istovar ugljena u ukupnoj količini od 8000 tona. X. radna brigada na čelu sa brigadirom Erak Paškom najavila je takmičenje ostalim brigadama. Pri istovaru ugljena dosad vodi VIII. brigada sa brigadirom Jurković Lukom, postigavši normu prvog dana takmičenja sa 205 tona, dok je drugog dana istu prebacila za 24 tone i 340 kg. Na drugom mjestu nalazi se II. brigada sa 225,350 tona. Takmičenje se nastavlja, i svaka brigada nastoji da postigne što bolje rezultate. Ovo se takmičenje održava u čast VI. kongresa KPJ.

Iz svijeta

Borba između albanske vojske i odmetnika

Od izbjeglica iz Albanije saznaje se da je pred mjesec dana došlo do teškog sukoba između albanske vojske i veće grupe odmetnika u blizini mjesta Kruja. Akcijom albanske vojske rukovodio je Mehmed Šehu zajedno s jednim višim ruskim oficijom.

Racioniranje struje u Čehoslovačkoj

Prema pisanju čehoslovačke štampe, čehoslovački ministar za gorivo izjavio je, da će već u mjesecu rujnu stupiti na snagu novi plan za racioniranje električne energije.

Samoubijstvo poljskog inženjera

Poljski inženjer Viktor Bandureski, koji stalno boravi u Torinu, otrovao se nakon što je dobio službeni poziv poljskih vlasti da se vrati u zemlju pod prijetnjom da će mu u protivnom deportirati roditelje.

Vojne vježbe u Grčkoj

U sjevernoj Grčkoj počele su velike vojne vježbe u kojima učestvuju suhozemna vojska, mornarica i zrakoplovstvo. Vježbe će trajati nedjelju dana.

Pregovori sa Zapadom nakon sređenja prilika u Egiptu

Predsjednik egipatske vlade Ali Maher izjavio je, da se pregovori sa zapadnim zemljama ne mogu nastaviti, dok se u Egiptu ne stabilizira situacija.

Streljanja u Albaniji

Kako se saznaje iz Albanije, policija iz Skadra je od ožujka do svibnja o. g. pohapsila, a zatim strijeljala 13 lica pod optužbom, da su pomagali snagama koje se bore protiv režima Enver Hodže.

OTVORENA OSMOGODIŠNJA ŠKOLA U TIJESNOM

Odlukom Savjeta za prosvjetu nauku i kulturu NR Hrvatske u Tijesnom je otvorena osmogodišnja škola. Prošle godine ova škola je radila kao osnovna sa 6 razreda. Učenici V. i VI. razreda polagali su na koncu školske godine dopunski ispit za odgovarajuće razrede osmogodišnje škole, tako da će sada nastaviti sa redovnim školovanjem u višim razredima osmogodišnje škole. Školska zgrada u Tijesnom jedna je od najljepših u kotaru Šibenik; ima 7 učionica, i 4 učiteljska stana. Mještani sada na dobrovoljnoj bazi uređuju školski okoliš-dvorište i ogradni zid.

Ovo je peta osmogodišnja škola na području našeg kotara.

Osmogodišnjim školovanjem ukupno je u ovom kotaru obuhvaćeno 1.436 djece ili 28% svih školskih obveznika.

Pred berbu-čisto i zdravo sudje

Uz dobro uredjenu konobu i vinsko sudje treba da je čisto i zdravo, jer tko hoće da ima zdravo i dobro vino, uz dobru konobu mora da ima dobre i čiste bačve.

U našim konobama redovito se nalaze drvene bačve, iako kod većih i naprednih podrumara sad su u upotrebi bačve od cementa. Najbolja je bačva od hrastovog drva, jednako je dobra i od divljeg kestenja, dok bačve od mekog drva: jelovine, omorike, ariša i t. d. su slabije i kratkokrajne, nepovoljne su i zbog toga što vino lako poprma miris po smoli.

Novu bačvu, badanj, vinsku posudu, prije upotrebe treba ovinuti, jer svako novo drvo u sebi ima više ili manje štetnih topivih tvari, koje kad dodju u vino, daju vinu gorak, trpak ili smolast ukus.

Novo bačve mogu se ovinuti na nekoliko načina: 1. čišćenjem pomoću vodene pare, 2. kipućom vodom i sodom, 3. izluživanjem hladnom vodom i sodom.

Ovinjavanje pomoću vodene pare vrši se putem posebnog aparata, kojeg naši vinari nemaju. Medjutim, čišćenje kipućom vodom i sodom vrši se na ovaj način: na 100 litara kipuće vode saspe se 10—15 kg sode, ovom količinom može se isprati bačva od 10 do 15 hl. Rastvor sode u kipućoj vodi salije se u bačvu i ova se 15 minuta valja amo-tamo okreće se na jedno pa na drugo dno. Otopina prije nego se ohladi ispušta se iz bačve, jer ukoliko bi se otopina ohladila ponovo na dnu bačve, taložile bi se štetne tvari. To se ponovi do tri puta, dok otopina ne bude potpuno bistra.

Izluživanje hladnom vodom i sodom vrši se kod onih bačva koje se ne mogu zbog veličine smjestiti maknuti. Takove bačve napune se hladnom vodom, a na svaki 1 hl sadržine bačve, dodaje se 8—16 kg sode, ovakva napunjena ostavlja se 5—6 dana, a poslije prema potrebi radnja se ponavlja nekoliko puta, odnosno sve dotle dok voda nema nikakvog mirisa. U ovako očišćenim bačvama najprije treba da prevrije mast, a onda se mogu upotrijebiti za vino.

Vrijedan vinar redovito čisti i vanjsku stranu bačve i to najbolje oštrom krpom ili četkom, a ako je pak bačva s vanjske strane plesniva, onda je najbolje svu oprati krpom prije toga uronjenom u alkohol. Dobro je bačvu sa vanjske strane namazati ukuhanim lanenim uljem ili pak nekim drugim uljem, ali nije preporučljivo bojadisati bačvu bojom koja ima mirisa ili ukusa, jer takav miris i ukus lako poprma vino.

Često se dešava, da su bačve pokvarene ili bolesne, u ovakve bačve ulijevati vino, je isto kao i ulje sipati u vatru, vino će se vrlo brzo sve pokvariti. Nemarnost i neurednost oko liječenja bolesnih bačva je redovito uzrok, da se godišnje pokvari nekoliko hiljada hektolitara vina.

Prije liječenja bačve, treba utvrditi od čega je ona bolesna, pa onda pristupiti liječenju.

U praznoj, dugo vremena nesumporanoj bačvi, poslije pranja neosušenom, ili kad je bačva u vlažnom prostoru stvara se plijesan, bačva optjesnivi. Plijesan je najprije bijelo boje zatim poprima žuto-crvenu pljesniva bačva daje pljesnivo vino.

Pljesniva mjesta na bačvi treba oštrom četkom ili blanjom dobro ostrugati, poslije struganja oprati hladnom vodom, a nakon toga isprati sa 1,5 do 2% otopinom sumporne kiseline. Zatim bačvu dobro sumporati i začepiti je.

Ako je bačva dugo ležala, pljesnivost je teško izliječiti, takova bačva više nije za vino.

Bačve, koje zaudaraju gnjiloćom, liječe se pomoću hlorovapna i sumporne kiseline. Na svaki hl zadržine bačve uzima se 30 grama klorova vapna rastopljena u malo vode, na to se u bačvu ulije po svakom hl 30 gr. sumporne kiseline. Bačva se dobro začepi i valja sad na jednu sad na drugu stranu, prevrćući je iz jednog dna na drugi. U unutrašnjosti bačve stvara se klor, koji uništava plijesan. Za četvrt sata je radnja gotova, zatim se bačva ispere vodom, posuši se i dobro sumpora.

Kvasne bačve očiste se najprije od striješa i zatope se dobro vodom. Potom se voda izlije i bačva se ispere sa 15% rastopine sode. Za bačvu od 10—12 hl dovoljno je uzeti 50 l vruće vode u kojoj treba otopiti 7 kg sode. Bačva se prevrtanjem dobro ispere, te se potom isplače hladnom vodom. Osušenu se dobro zasumpori i začepi.

Ako je bačva pokvarena od muhe liječi se jednako kao i pljesniva bačva, samo što se poslije pranja hladnom vodom, a prije ispiranja sodom ispere otopinom solne kiseline i to tako da se u 30 l vode ulije 1.50 kg solne kiseline.

Često se desi da vino u bačvi na spojevima duga bačve suzi ili plače. Neupućeni vinar nastoji da raznim zamazima, koji često smrdje, spriječi suženje, medjutim zamazi koji imaju neugodan miris ili ukus lako mogu pokvariti vino. Najbolji zamazi su učinjeni od loja i pepela, zatim zamazi koji se prave od 2 litre govedje krvi i 2 kg gašenog vapna, a mjesto govedje krvi može se uzeti i 1 lit. usirenog mlijeka. Ovi zamazi su sigurni i ne će kvariti vino.

Ovo nekoliko praktičnih uputa koristit će našim vinogradarima pred berbu, a drugom prilikom osvrnut ćemo se i na druge radnje u konobi.

M. P.

Osnovan zavod za socijalno osiguranje grada i kotara

Na osnovu Uredbe o osnivanju zavoda za socijalno osiguranje, a u smislu tačke 4 i 5 Uputstva o sprovođenju te uredbe, za područje grada i kotara Šibenik je osnovan I. VIII. 52. Zavod za socijalno osiguranje kotara Šibenik. Dana 10. VIII. 52. je izvršena primopredaja službe ovom zavodu od strane bivših uprava za soc. osiguranje grada i kotara.

Za privremeno upravljanje ovim zavodom imenovan je privremeni odbor zavoda od slijedećih lica: Ninić Milan, radnik Tvornice elektroda i ferolegura, Jurković Đunko, radnik poduzeća Luka, Grbelja Josip, radnik Izgradnje, Bubalo Krste, službenik Tvornice aluminijuma Lozovac i Beloti Tomislav, predstavnik udruženja penzionera. Za predsjednika privremenog odbora izabran je Jurković Đunko. Ovaj odbor je dosad održao svoje 4 sjednice i na njima rješavao organizacione poslove socijalnog osiguranja.

I. R.

ZAPAZANJA I PRIJEDLOZI ČITALACA

Čemu gužva na željezničkoj stanici

Druže uredniče,

Kod mog dolaska u Šibenik i odlaska vlakom u okolna mjesta opazio sam jednu vrlo lošu praksu na šibenskoj željezničkoj stanici.

Putnici, koji žele putovati vlakom, primorani su da stoje u čekaonici ili ispred same stanice, a u vagonu se puštaju tek nekoliko minuta prije odlaska vlaka. Medjutim, vagoni dotičnog vlaka stoje na stanici prazni ili zaposjednati kojim putnikom, koji se snašao i na neki zaobilazni način imao sreće da se smjesti u vagon.

Putnici sa kovčezima, žene sa djecom na rukama, zdravi kao i oni bolesni negoduju i padaju nepotrebne primjedbe. Kad se vrata otvore nastaje, trka, preskakivanje, vika i plač djece.

Ne razumijem zbog čega ova gužva i čemu ovo maltretiranje putnika. Proputovao sam mnoga mjesta, ali ovakve pojave nisam nigdje zapazio. U svim većim mjestima putnici se puštaju u vlak jedan ili više sati ranije i zbog toga i ne može doći do ovakvih neugodnih pojava.

Karakteristično je, da na stanici nosači željeznice traže od putnika kovčege da ih

spreme u vagone i da im osiguraju mjesto, i razumije se za ovu uslugu traže nagradu. Smatram da je ovo i ovakav postupak možda jedinstven slučaj u našoj zemlji. Trebalo bi već jednom znati da su željeznice narodne i kao takove treba da služe narodu i da se s narodom postupa onako kako to on i zaslužuje.

Kozar Tomo - Koprivnica.

Zašto se ne uredi KIOSK NA POLJANI

Iako je naša štampa prije par mjeseci ukazivala na potrebu obnavljanja ili uklanjanja kioska na Poljani maršala Tita, koji već godinama narušava izgled centra našeg grada a koji bi mogao korisno poslužiti za namjenjenu svrhu na tom saobraćajnom položaju, gdje nema druge maloprodavaonice duhana, ipak ta grdoba još uvijek ne smeta nadležne rukovodioce, koji bi u interesu svoga grada trebali povesti računa da se ta ruševina — kiosk konačno obnovi ili zauvijek ukloni sa tog lijepog položaja.

U svoje vrijeme bilo je dosta natezanja tko će i u kakove će se svrhe taj kiosk upotrebiti, pa kad ga je konačno poduzeće »Duhana« skladište Šibenik, kupilo da ga renovira i što ljepše uredi za maloprodaju duhanskih preradjevina, a ujedno da bude i izlog za reklame naših lokalnih poduzeća, izbile su nove poteškoće oko obnove i uredjenja istog.

Dok je poduzeće »Duhana« nastojalo i stalno nastoji da se kiosk čim prije obnovi i ono se je u tu svrhu obračalo na gradsko privredno poduzeće »Dane Rončević«, pa čak i na privatnike, kako bi se što prije taj rad izvršio, nije naišlo na razumijevanje. Nije čudno što su privatnici ponudu odbili, ali je čudnovato to, što poduzeće »Dane Rončević«, iako je ponudu primilo, do danas nije ništa poduzelo.

Obzirom, da bi se pitanje toga kioska trebalo definitivno riješiti, jer zato postoje sredstva i mogućnosti, to bi i sami organi Narodne vlasti, pošto je poduzeće »Dane Rončević« lokalno poduzeće, trebali povesti računa i intervenirati za hitnu obnovu ovog kioska, jer je to u interesu izgleda našeg grada.

Lokas Mate

Muzička škola počinje rad

Na Muzičkoj školi u Šibeniku sada djeluje potpuna niža muzička škola, a u školskoj godini 1952/1953 otvorit će se i tečaj za I. i II. razred srednje muzičke škole.

Obzirom na reorganizaciju muzičkih škola, koja je odlukom Odbora za kulturu i umjetnost u Zagrebu određena još prošle godine, i u šibenskoj muzičkoj školi se je već u toku prošle godine pristupilo mjerama za poboljšanje kvaliteta nastave.

Za upis u I. razred niže muzičke škole predviđeni su prijemni ispiti putem natječaja, tako da će se na upražnjena mjesta primati samo najsposobniji kandidati. Prvenstveno će se primati učenici u odjeljenju za gudače i duvalačke instrumente, dok će se u odjeljenju za klavir primiti ograničeni broj.

Za prijem apsolutenata niže muzičke škole u tečaj srednje muzičke škole također su predviđeni prijemni ispiti i prvenstveno će se primati učenici u nastavničko-teoretski odjel. U klavirsko odjeljenje primit će se oni učenici koji svojim dosadašnjim sposobnostima pokazuju da će uspješno svladati gradivo ovog kompliciranog instrumenta.

Prijemne ispite kao i upise u sve razrede niže muzičke škole vršit će komisija sastavljena od članova nastavničkog zbora na čelu sa upraviteljem te škole. Eventualne žalbe na odluke te komisije riješavat će Savjet za prosvjetu i kulturu NO-a gradske općine Šibenik.

Prijemni ispiti u Muzičkoj školi za upis u I. razred niže škole vršit će se 28. i 29. kolovoza o. g. od 8—12 sati, a prijemni ispiti za upis u tečaj I. razreda srednje muzičke škole vršit će se 30. kolovoza o. g. od 8—12 i od 16—19 sati.

Redoviti upisi u sve razrede niže škole, kao i u tečajeve srednje škole obaviti će se od 1. do 5. rujna, dok redovita obuka u muzičkoj školi počinje 10. rujna o. g.

Povodom 100-godišnjice rođenja S. Matavulja

KRALJICA

SIMO MATAVULJ

Putnici koji dolaze morem pod Šibenik, vide s lijeve strane grada, pod krihom tvrđinje, oko stotinu kuća. To je zagrada Dolac. U staro doba, tu se sklonio zbje od turske sile, pak se, s vremenom, narod množio, te se gradilo i prigradivalo, dokle su se zgrade tako zbile, da se u njekijem uličicama dva plečata Dolačanina jedva mogu razminuti, a s prozora koji se sučeljavaju mogli su se susjedi rukovati.

Srećom njihovom, Dolačani se malo bave u Docu, nego se najviše nalaze na drugoj strani zatona, gdje su im zemlje i stanovi. Oni nemaju pedlja zemlje koja se obrađuje, osim preko mora. Sreća je što su im ženske čistunice, inače ne bi bolijest izbijala iz te tjeskobe.

Milina je jutrom pogledati, kad ispod Docu otplovi dvadeset-trideset brodića, punijeh čeljadi. Graja i pjesma ore se po pučini. Veslaju sa dva, četiri i šest vesala, te brodići lete, mile, uporedno, u gomili, pak se skupje, pa se raskraju, kao jato ptica po vazduhu. Nije rijetko da se otisne »regata« — odvoji se njekoliko lađa sa jednakim brojem veslara, pa nastane utakmica. Starijima obično to nije po volji, jer se troši snaga uzalud, ali se, malo pomalo, i oni zagriju, te sokoči svaki svoje.

Iskreavši se na suprotnu obalu, narod se razide, kao mravi po svojim stazama. Što im je baština od starine zaostalo sa nje bi se mogla hraniti jedva polovina Dolačana. Umnožio se narod, a ne raseljava se. Nego je vriedna dolačka ruka, pa je raskrčila svaku i najmanju škrapu i u nju usadila lozu ili maslinu. Osim toga, gaje goru i stoku, koliko se može, ali glavna im je ljetina vino i ulje.

Motiv iz Docu

Ima desetak koća dolačkih koje mogu snijeti pod krov preko stotinu barjela vina i pedeset barjela ulja, a to iznosi po hiljadu talijera dohotka. Biće dvadeset kuća kojima može ljetina donijeti polovinu toga, pa dolaze oni koji se »jematvom« mogu ishraniti, a najposlije, najveći

broj porodica naknaduje oskudicu zaradom, ljudi po nadnicama, ženske tkanjem i poslugom po gradu. Dolačani se pomažu nješto i ribanjem, ali vrlo malo prema onome što bi mogli.

Svečanikom, Dolačani saborišu na obali.

Najbogatiji među njima bješe Josif Bujasov, knez doflački, čovjek gromoradan i trbušast, odjeven, kao i ostali težaci, suknenijem benevrecima i gunjem, sa crvenom kapićom. Bješe čovjek nabusit, ali ne stoga što se ponosio svojim bogatstvom, neg što bješe take čudi. Od oca mu osta veliko imanje, koje on umnoži vrlo prostijem načinom: zakupljivao je vino i ulje od siromašnijih svojih zemljaka, pa je, zajedno sa svojim, prodavao kad cijena skoči. Uostalom, Josif se ne samo odijevao kao i drugi težaci, nego je i radio i hranio se kao i oni. Bio je tvrđica, a izdašan je bio samo — savjetima. Ko bi želio da čuje njegovo mišljenje o njekom poslu, taj bi čuo mnogo više nego što traže. Ali se nije nametao, ni pojedincima, ni u zboru. Dolačani ga, pak, dizahu do neba pred izvanjcima, ponoseći se što im je knez bistar i bogat, što može zapredati »Latinima« po gradu. Josif osta udovcem prilično mlad, ali se ne htjede ponovo ženiti, od straha da se ne namjeri na upornu ženu, kakva mu bješe pokojna Marija, s kojom imadijaše jedinca Iva . . .

(nastavit će se)

VIJESTI IZ NAŠEGA GRADA

ŠIBENIK
KROZ TJEDAN

Kinematografi

TESLA — premijera francuskog kriminalnog filma KEJ ORFEVR — Dodatak: Filmske novosti br. 31.
Početak predstava u 6,30 i 8,30 sati.

SLOBODA — radi preuredjenja zatvoreno.

Priredbe

LJETNA POZORNICA — 29. ov. mj. u 20 sati Udruženje šibenskih studenata organizira priredbu koju daju studenti i djaci baletne i muzičke škole.

Predavanja

U BLOKOVSKIM ODBORIMA NF-a Dolac i Crnica održat će se dne 29. ov. mj. u 19,30 sati predavanja povodom Dana mornarice.

MUZEJ GRADA ŠIBENIKA — Gradska vrata otvoren svakog četvrtka i nedjelje od 10—12 sati.

Dežurna ljekarna

Službu vrši I državna ljekarna - ulica Božidara Petranovića.

Izveštaj Hidrometeorološke
stanice Šibenik

Srednja maksimalna temperatura iznosi 29,5 C, srednja minimalna 16,4 C. Oborina na dan 24. VIII. 20.00 mm. Pritisak zra-ka 761,8 mm.

Iz Matičnog ureda

RODJENI

Milovanović Dragan Rodoljuba i Jele r. Bralić, Brana Meri Maria i Anke r. Grgas, Polić Mario Krstin i Kate r. Dunat, Čosović Dušanka Dušanova i Marije r. Olivari, Višić Darinka Pribislavova i Luce r. Sunara, Mišura Vinka Vinkova i Marije r. Vukov, Petrović Branko Antin i Ane r. Plejadin, Novaković Novak Mirkov i Neve r. Grego, Belić Slobodan Ljubov i Anke r. Bogdanović, Petrina Dinka Karmelina, Matacin Meri Josipa i Kristine r. Martinović Sekulić Milivoj Srboslava i Milenke r. Perišić, Plovčić Danica Filipova i Ane r. Kursan, Vodopija Lenka Emilova i Anke r. Ercegović, Spahija Željka Mirkova i Boje r. Kljajić, Ferara Mladen Šimin i Ivanke r. Vlahov, Roca Sanja Milina i Matije r. Alfirev, Jelić Hrvoje Ivana i Desanke r. Ramljak Protić Vlado Milivoja i Milke r. Bralić, Milić Nikša Albertov i Jelice r. Matelijan i Madjerić Ana Vidova i Nevenke r. Šandrić.

VJENČANI

Bagović Pero, učit. i Pelicarić Vanja, učit., Skelić Mate, transportni radnik i Stojanov Marija, dom., Britvić Stipe, motora i Parun Tomica, dom., Šarić Stipe, meh. i Panjkota-Bogdanović Vinka, drž. služb. i Varnica Tomislav, bravar, i Baranović Nevenka, trg. pom.

UMRLI

Radaš Tomislav Dragin, star 3 god., Mikulandra Vice p. Ante, star 59 god. i Lapčić Glišo p. Pavla, star 67 god.

Turisti u gradu

Za posljednjih deset dana u našem gradu boravilo je oko 600 stranih i domaćih turista. Od toga broja na strane turiste otpada 170. Najvećim dijelom bili su zastupljeni Francuzi i Njemci. Nekoliko manjih grupa bilo je iz Holandije, Engleske, SAD, Egipta, Kanade i Belgije. Gotovo svi su oni posjetili Slapove Krke kao i gradske kulturno-historijske znamenitosti.

STAMBENO PITANJE
JOŠ UVIJEK TEŠKO

U toku rata naš je grad doživio teška bombardiranja, čija je posljedica bila da je stambeni prostor za oko 20% bio smanjen. Iako je više zgrada teže ili lakše oštećenih odmah poslije oslobođenja bilo obnovljeno, ipak se još i danas u mnogome osjeća pomanjkanje stambenog prostora. Ono je postalo tim akutnije kada se uzme u obzir, da je priliv novih stanovnika prešao 5000. Kako obnovljene zgrade nisu mogle zadovoljiti sve veće potrebe naših građana, to je uz pomoć Narodne vlasti podignuto više zgrada na području grada. Tako je u predjelu Križa za radnike Luka i javna skladišta i Remontnog zavoda podignuto 10 novih zgrada, a poduzeće Izgradnja je u blizini državne bolnice također podigla nekoliko novih kuća. U svim ovim novo-podignutim zgradama

dosada je useljeno 74 obitelji, a uskoro će useliti u nove stanove još 24 obitelji. Na taj način stanje će se donekle popraviti, ali je još uvijek nedovoljno da primi sve one, kojima je potreban stan, jer, koliko raspoložemo podacima, još uvijek ima preko 900 neriješenih molbi za dobivanje stana.

IZ LUKE

Kroz našu luku za posljednjih deset dana prošla su tri domaća prekooceanske broda: »Topusko«, koje je ukrcalo 270 tona kromove rudače nedavno je napustilo Šibenik, dok se brodovi »Kosmaj« i »Rijeka« još i danas nalaze u luci. Brod »Kosmaj« vrši iskrcaj ugljena, dok »Rijeka« ukrcaje drvenu gradju.

ISPITI LOVACA

U smislu Pravilnika Saveza lovačkih društava NRH održani su ovih dana ispiti za lovce. Ispitima je pristupilo 25 kandidata sa područja grada i kotara Šibenik. U tu svrhu bila je formirana komisija, kojoj je predsjedavao Oto Ror — delegat Udruženja lovaca NRH sa članovima ispitivačima Karadžole Dunkom i Pažanin Stipom. Ispite je položilo 17 kandidata. Ispitima pristupaju svi lovci upisani u lovačka društva poslije 1947. god., a svrha im je da isti steknu lovačko znanje, koje im je potrebno za racionalan uzgoj i čuvanje divljači, kao i za disciplinsko vršenje lova.

Čitajte

Širite

„ŠIBENSKI LIST“

Sve više povrća i voća na tržišnici

U drugoj polovici ov. mj. stanje se na gradskoj tržišnici u mnogome popravilo. Kiša, koja je nedavno pala, imala je za posljedicu veći dovoz i povrća i voća. Poradi toga i cijene su, za razliku od prvih petnaest dana kolovoza, pojedinim artiklima snižene. Socijalistički sektor u ovom vremenskom periodu dovezao je znatnu količinu krumpira, rajčica, jabuka i krušaka.

Povrća dnevno stiže oko 7.000 kg. Ipak je najveći dovoz rajčica i krumpira. Tako rajčica stiže oko 2.300 kg, a cijena im je kod socijalističkog sektora 20 dinara, dok se kod privatnog sektora kreće od 25—30 dinara, krumpira 1.300 kg po 22—26 dinara, zatim kupusa 500 kg uz cijenu od 24 dinara, zele-

nog pasulja 400 kg po 50 dinara, paprike 250 kg po 45, dinja 400 kg po 16, lubenica 1000 kg po 20, krastavaca 200 kg po 40 do 50 i kapule 15 kg po cijeni od 30 dinara. U manjim količinama još uvijek stiže salate, blitve i tikvice.

Voća je zastupljeno dnevno u ukupnoj količini od preko 3500 kg. Najviše ima jabuka i krušaka, kojih stiže do 2000 kg, a cijena im se kreće od 30—40 dinara, groždja 1000 kg po 40—50 dinara, šljiva 500 kg po 40 dinara i smokava 100 kg po 30 dinara. Od ostalih artikala najveći je dovoz jaja i ulja. Dnevno stiže do 400 komada jaja, a cijena im je od 10—11 dinara i ulja 100 lit. po 200—220 dinara.

Iz Zavoda za socijalno osiguranje

U posljednje vrijeme mnogi osiguranici se obraćaju Zavodu za socijalno osiguranje u Šibeniku u namjeri da se saslušaju razni svjedoci u uposlenju tih osiguranika, a za koje uposlenje ne mogu pružiti drugih vjerodostojnijih dokaza.

Ovim se obavještavaju sva zainteresirana lica da dokazivanje radnog staža sa svjedocima u svrhu popunjavanja i izdavanja radnih knjižica vršit će se po poduzetima-ustanovama po izvjesnom redu. Od strane biroa za posredovanje rada bit će odlučeno koja poduzeća-ustanove dolaze na red i u tom vremenu druga poduzeća ne će moći to raditi. Doduše sva poduzeća-ustanove mogu vršiti određene pripreme u smislu Uputstava o izvršenju Uredbe o radnim knjižicama.

Ona poduzeća-ustanove, koja su na redu za izdavanje radnih knjižica, kada završe svoj dio posla, dostavljaju svu dokumentaciju biuro za posredovanje rada. Komisije za izradu radnih knjižica u ovim poduzećima će tek sada uputiti Zavodu za socijalno osiguranje one svoje osiguranike kojima treba saslušati svjedoke za nedokazani radni staž. Kada se saslušanje predloženih svjedoka izvrši, ono će se poslati posebnoj komisiji za izradu radnih knjižica pri NO.

kotara. Ova komisija prima i od biroa za posredovanje rada sve dokumente o radnom stažu osiguranika, te na osnovu novih ocjenjuje vjerodostojnost dokumenata i donosi odluku o priznavanju radnog staža. Priznavanje onog radnog staža, koji je dokazivan sa izjavama svjedoka — kao i u još nekim slučajevima — vrši Zavod sa soc. osiguranje NR Hrvatske na osnovu mišljenja i prijedloga posebne komisije kotara.

Dalje se daje do znanja da oni osiguranici, koji podnose zahtjeve za penziju, a imaju radnog staža kojeg treba dokazati izjavama svjedoka, trebaju u svojoj molbi za penziju navesti trajanje svakog radnog odnosa i predložiti saslušanje određenih svjedoka sa tačnim adresama. Ova saslušanja će vršiti kotarski sudovi na zamolnice zavoda za soc. osiguranje.

Ukoliko radni staž treba dokazati sa izjavama svjedoka u svrhu prevodjenja u smislu Osnovne uredbe o zvanjima i plaćama službenika državnih organa, svjedoci će se ispitivati na kotarskom sudu.

U nijednim drugim slučajevima se ne će vršiti saslušanja svjedoka kod Zavoda za soc. osiguranje, pa se upućuju osiguranici da se pridržavaju ovih uputa.

Regulaciona
osnova Šibenika

Na inicijativu Urbanističkog instituta NRH u Šibeniku je održana od 18. do 22. ov. mj. konferencija o uskladjenu lučko-željezničkih i saobraćajnih problema sa direktivnim regulacionim planom grada Šibenika na kojem se stalno radi već godinu dana. Konferenciji su prisustvovali delegati Glavne uprave jugoslavenskih željeznica i Zavoda za projektiranje željezničkih pruga u Beogradu, Ministarstva pomorstva, Urbanističkih instituta u Zagrebu i Splitu, Tvornice i valjaonice aluminijske, Elektroželjezare, Vojne pošte, predstavnici poduzeća Puš, Luka i javna skladišta, PAZ-a i NO-a gradske općine Šibenik.

Nakon iscrpne diskusije i obilaska terena doneseni su važni zaključci za dajni rad na regulaciji grada, izgradnji lučko-željezničkih postrojenja i glavnih saobraćajnica.

Na osnovu izloženih skica regulacije Šibenika izradjenih od profesora ing. D. Boltara prihvaćene su zone Šibenika prema namjeni; stambena zona grada od Križa do sv. Mare za budući razvoj grada do 40.000 stanovnika. Za eventualni daljnji razvoj grada rezervirane su jugozapadne padine uzduž mora prema otoku Krapnju. Za razvoj industrije u budućnosti, rezerviran je plat u Ražinama. Na površini Zablaca predviđen je budući smještaj lučkih i skladišnih postrojenja. Sportske površine, kao i one za zabavu i odmor predviđene su u predjelu Šubičevca, nadalje unutar zelenog pojasa između starog grada i industrijskog bazena u Crnici zatim u dolini između stambene zone prema sv. Mari, te industrijske zone Ražine — sv. Petar.

Prema predloženom planu Šibenika, kao i detaljnom projektu prihvaćena je nova trasa ceste Šibenik—Split, i to dio od Poljane do Ražina u dužini 3,5 km. To bi ujedno bila turistička i industrijska cesta, dok bi se postojeća cesta pretvorila, uz veće rekonstrukcije, u glavnu gradsku magistralu. Od Šibenika prema Zadru planom je predviđen nastavak turističke ceste preko Zatonu sa mostom kod Triske i dalje do Vodica na postojećem cestu. Time bi se izbjele prijevode morskim putem Šibenik—Martinska, jedino mjesto gdje je turistička cesta priknuta, a ujedno bi povezala po društve Benkovca i Ravnih kotara sa Šibenikom. Prilaz staničnom trgu pred putničkom stanicom koja je postavljena u Dragi, vodi sa današnje željezničke stanice ravno u Dragu. Osim ovog prilaza predviđena je posebna cesta koja povezuje gore navedenu cestu i lučka postrojenja u uvali Dobrika.

Idejnim projektom Zavoda za projektiranje željezničkih pruga u Beogradu (projektant ing. M. Stajić) u sporazumu sa Ministarstvom pomorstva kao nastavak već odobrenog projekta ranirne stanice u Ražinama, predviđen je industrijsko-lučki kolosjek do lučkog područja (uvala Klobušac), a zatim dvije rejonske grupe za napajanje operativnih obala i magazina, te putnička stanica na obali između gata Vrulje i »Elektrodalmacije«, koja bi imala direktnu vezu sa parobrodarskim saobraćajem. Za spoj tvornice elektroda i ferolegura, kao i perspektivne željezničke veze Drniš-Lozovac Šibenik sa današnjom željezničkom prugom, predviđen je tunel u dužini od 1.600 metara sa ulaskom u uvala Dobrika, a izlaskom u uvali VK »Krka«. Ovim tunelom grad bi dobio prikladno i sigurno sklonište.

Prva faza izgradnje luke ide do uvale Klobušac, a druge faza do obale Šipada.

Pokretni kinematograf
nastavlja rad

Pokretni kinematograf NO-a kotara Šibenika, nakon ljetnih praznika, nastavio je rad.

Od mjeseca svibnja ov. g. prikazano je 6 umjetničkih i 4 nastavna filma. Dosad su date 52 predstave kojima je prisustvovalo preko 8.000 gledalaca.

OGLAS

KONCERTNI KLAVIR marke Boesendorfer Wien u ispravnom stanju prodaje se. Za informacije obratiti se u kinu »Tesla«.

Oglašujte i surađujte u

„ŠIBENSKOM LISTU“

ZA OČUVANJE STOČNOG FONDA

Lozovina kao stočna hrana

Kako osigurati stočnu hranu je pitanje, koje stalno prati naše selo. Ovo pitanje postaje još teže kad nastupi suša, kao što je to slučaj ove godine. Male površine prirodnih livada, još manja proizvodnja djeteline na oraničnim površinama, pašnjaci veoma oskudni i siromašni travom, uzrokom su, da stoka veći dio godine gladuje, a najkritičniji period po ishranu stoke je zima i rano proljeće.

Ovogodišnja suša u čitavoj našoj zemlji, smanjila je prinose raznovrsne stočne hrane. U čitavoj zemlji poduzimlje se niz mjera, kako bi se osigurala stočna hrana i sačuvao stočni fond od ugibanja i suvišnog klanja.

Poljoprivrednici sa našeg kotara, da bi dio svojih manjkova na stočnoj hrani pokrili, nabavljali su sjeno i drugu stočnu hranu van područja kotara, međutim, ove godine uslijed opće slabog uroda, bit će to veoma teško i skopčano sa mnogo većim izdacima nego li je to bio slučaj do sada.

Ovakovo stanje upućuje nas da sami na svom području iskoristimo sve moguće izvore, da bi stoku dohranili kroz nastupajuću zimu i rano proljeće.

Jedan izdašan i dobar dio stočne hrane nalazimo u lozovini (u pruću i lišću loze) dobro sačuvanoj i pripremljenoj.

Jednogaodišnje pruću i lišću, dok je još zeleno i sočno, brano odmah poslije berbe (u listopadu) na duljinu od 70—100 cm, isjeckano i sitno samljeveno, zatim silirano,

predstavlja veoma dobru hranu, koja je po svojoj vrijednosti jednaka srednje dobrom livadskom sijenu.

Pripremanje pruća i lišća za ishranu vrši se slijedećim postupkom:

Ubrano pruću odmah poslije berbe treba isjeći što moguće kraće, ovako isjeckano pruću i lišću, treba kroz mlin na čekiče sitno samljeti, u našim seljačkim domaćinstvima teško je naći mlin, ali zato, kratko isjeckano pruću i lišću, može se samljeti ili dobro usitniti u kamenu ili drvenim kucama sa drvenim batom, ovako isjeckano i istučeno pruću i lišću treba silirati. Silirati, to znači, samljevenu masu spremi u iskopane jame (silosa) u zemlji, koje treba obložiti daskom, glinom opekama ili glatkim kamenim pločama te obložiti ih i glinom.

Prije spremanja isjeckane, istučene mase u jamu, masu treba ovlažiti sa 50—100 l lagano stopljene vode u kojoj treba da bude rastvorena 1 flaša sirišta i kiselog mlijeka sa 5% soli, kad se radi o 700. kg stučne mase za jamu od 1³. Ovlažena masa sabija se sloj po sloj u jamu, sloj treba da bude visine od 10—20 cm, ovakav sloj dobro nogama istabanati, da se dobro sabije, na dobro istabanan sloj nadolije se nešto tople vode, tako ponavljamo sve do vrha.

Kad je jama napunjena, ponovno dobro masu nabijemo nogama, što više to bolje, tako da iz mase istjeramo što više zraka. Jamu zatim treba pokriti sa nešto lišća, mahovine ili papira, zatim pokriti sa slojem ilovača od 20—30 cm. Kada se ilovača dobro osuši pokrije se zemljom visine 25—30 cm i opteretiti kamenjem

Ovako spremljeno pruću i lišću gotovo je za 60—70 dana i onda se može upotrebljavati kao stočna hrana.

Sa ovako spremljenom hranom stoku treba postepeno hraniti, prvih dana od 1—3 kg a kasnije sve više, prvih dana, uputno je ovako spremljenu hranu miješati sa drugom hranom, a kasnije stoci možemo davati i 15—20 kg kao dnevni obrok.

Ovom hranom može se pohranjivati sva stoka u prvom redu krave na koje hrana povoljno utječe na povećanje mlječnosti.

U jedan m³ silos — jame može stati oko 700 kg lozovine To znači da jedno domaćinstvo koje na pr. ima 2 kom. stoke velikog zuba, dovoljno je da napravi silos — jamu od 2 m² da bi dobio dovoljno stočne hrane za 3 mj. ili SRZ-a kad bi napravila 2 silos-jame po 5 m³ osigurala bi ishranu za 10 kom konja ili krava za isto razdoblje.

Ako se naša seljačka domaćinstva a i zadruge ozbiljno prihvate ovakvog načina osiguranja stočne hrane i već počnu sa pripremanjem radovima, sigurno je, da će u velikim razmjerima olakšati i djelomično riješiti krupno gospodarsko pitanje; pripremiti dovoljno stočne hrane i sačuvati s točni fond od gubitaka koji mogu lako nastati.

P. M.

Iz zemlje

Čestitka maršala Tita
43. Istarskoj diviziji

43. Istarska divizija, koja je formirana 26. kolovoza 1944 g. slavi 30. i 31. kolovoza osmogodišnjicu svog ospijavanja. Tim povodom vrhovni komandant Jugoslavenske narodne armije maršal Tito uputio je borcima i rukovodiocima ove divizije pozdravni broj.

Tehnička pomoć Jugoslaviji

Program tehničke pomoći, koji je prošle godine utvrdjen sporazumom između Vlade FNRJ i Medjunarodne organizacije rada počeo je da se provodi u život. Saznaje se da će 359 jugoslavenskih radnika i učenika u privredi uskoro biti poslano u razne evropske zemlje radi usavršavanja svog stručnog znanja.

Sniženje tarifa za prevoz
stočne hrane

U glavnoj direkciji jugoslavenskih željeznica bit će doneseno rješenje o sniženju tarifa za prevoz stočne hrane. Očekuje se da će nova tarifa biti oko 50% niža od sadašnje, a stupit će na snagu početkom rujna.

Bugarski graničari izvršili
75 incidenata

Ministarstvo vanjskih poslova FNRJ uputilo je preko bugarske ambasade u Beogradu bugarskoj vladi notu, u kojoj protestira zbog 75 graničnih incidenata koje su bugarski granični organi izvršili u vremenu od 1. travnja do 31. srpnja o. g. U ovaj broj nisu uneseni incidenti zbog kojih je jugoslavensko ministarstvo vanjskih poslova protestiralo posebnim notama.

Slovenački vinogradari u
Njemačkoj

Grupa od 35 slovenačkih vinogradara otputovala je autobusom na desetodnevni stručni izlet u Zapadnu Njemačku. Oni će posjetiti svjetsku izložbu vina.

Berba pamuka u Makedoniji

U Makedoniji je u nekim kotarima za počela berba pamuka. Otkupne stanice u Negotinu, na Vardaru, Djevdjeliji i Titovom Velesu već su otkupile znatne količine pamuka.

Sajam u Skoplju

U Skoplju je otvoren drugi sajam. Na izložbenom prostoru od preko 450 kvadratih metara učestvuju 100 industrijskih i 14 veletrgovničkih poduzeća iz raznih krajeva zemlje.

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

OBNAVLJA SE PLIVAČKI SPORT

27. ov. mj. u prostorijama Remontnog zavoda održana je sjednica šireg članstva SD Mornar, a koja ima da izvrši, do glavne godišnje skupštine, organizacione pripreme i da stvori materijalnu bazu za daljni rad ovog društva. Kao najosnovniji zadatak, koje je društvo postavilo, jest omasovljenje članstva srednjoškolskom i radničkom omladinom. Da SD Mornar nije imao dosada dovoljno aktivnih članova razlog je taj, što se smatralo da je to čisto vojno društvo. Radi toga ono će svoj rad usmjeriti na omladinu našega grada. Društvo će baciti težiste na gajenje sportova na vodi: jedrilčarstvo, veslanje, plivanje i vaterpolo. Međutim, jednako će gajiti i ostale sportske grane kao tenis, ping-pong, streljaštvo i šah.

Stoga je SD Mornar stavio sebi u zadatak da do biranja nove uprave društva otvori društvene prostorije. zatim radionicu za gradnju jedrilica i svih potrebnih rekvizita

za pomenute sekcije. Isto tako izgradit će dva improvizirana pokretna plivašta i ska-kaonice, kao i sidrište.

Osobito će se velika pažnja posvetiti plivačkom sportu, koji je nažalost u našem gradu bio do sada potpuno zanemaren. U tom pravcu već je sada učinjen korak naprijed, jer je izabrano nekoliko omladinaca koji redovito vrše trening na kupalištu Jadrija. Društvo će se pobrinuti da za omladince-plivače dobije trenera. U tu svrhu bit će pozvani naši poznati rekorderi Pandur, Tropanović i Škanata koji će povremeno kao instruktori vršiti stručni nadzor nad plivačima. U prvoj polovini mjeseca rujna u čast proslave Dana mornarice bit će održane sportske priredbe na vodi, a u planu je i plivački susret SD Mornara sa ekipom plivača iz Švedske, koji će nekoliko dana ranije gostovati u Splitu. Na pomenutoj sjednici izabran je privremeni upravni odbor sa predsjednikom potpukovnikom Lukač Dmitrom, potpredsjednikom kap. freg. Jerković Mijom i tajnikom kap. Darlić Tomislavom.

Nastup kuglaša u Puli

Ovih dana polaze u Pulu članovi KK. »Šubičevac«. Oni će nastupiti na kuglaškom republičkom prvenstvu, gdje će pored njih učestvovati i renomirana zagrebačka kuglaška društva »Grmošćica«, »Bratstvo« i »Medvedgrad«, kao i ovogodišnji prvak Dalmacije »Marjan« iz Splita. Za ovo prvenstvo šibenski su se kuglaši marljivo pripremali, redovito i u punom broju dolazili na trening. U okviru predpriprema za ovo takmičenje odigrali su dvije prijateljske utakmice i to sa splitskim Arsenalom i Ražinama, te obje riješili u svoju korist postigavši zadovoljavajući rezultat od preko 350 čunjeva. Jedan od stupova momčadi Friganović Branko nalazi se u odličnoj formi, dok su ostali također spremni.

Obzirom na sadašnju njihovu dobru formu mogu se s punim pravom očekivati povoljni rezultati sa takmičenjem u Puli. Dugogodišnje iskustvo, požrtvovnost i bezprimjerno zalaganje gotovo svih članova kuglaške ekipe — najbolja su potvrda, da će oni znati izboriti najviše mjesto na prvenstvu. Poslije dužeg vremena pojavit će se u momčadi Jurišić Vice (Mišketa), kojeg je klub ponovno primio u svoje redove, nakon što je kazna, koja je nad njim od strane uprave svojevremeno bila donesena, odgojno na njega djelovala. Njegovo ponovno nastupanje znatno je pojačanje za momčad »Šubičevca«.

Pod vodstvom Grubišić Špire na put polaze slijedeći igrači: Friganović Branko, Šarić Stipe, Šupe Ante, Jurišić Vice, Bosnić Petar, Vričić Ante, Baranović Jakov, Šupe Marko, Crnogača Mario, Jurković Marko, Anić Ivo i Krstulović Petar, kap. JNA.

Pripreme »ŠIBENIKA«
za predstojeće prvenstvo

Nakon jednomjesečnog odmora momčad NK Šibenik ponovno je započela sa trenin- gom, koji se redovito obavlja dva puta tjedno. Klub raspolaže sa 16 igrača, od kojih će se sastaviti najbolja jedanaestorica za takmičenja u predstojećem prvenstvu.

U okviru ovih priprema momčad je odigrala nekoliko prijateljskih utakmica. Za protivnike je imala NK Dinaru iz Knina i gradsku omladinsku reprezentaciju. Sve četiri utakmice riješila je u svoju korist postigavši omjer od 17:9. Postignuti su slijedeći rezultati: protiv NK Dinare 4:3 i 4:2, a gradsku omladinsku reprezentaciju pobijedila je sa rezultatima 5:2 i 4:2. Najviše su se istakli Tedling, Djurić i Živković. Uza sve to, momčad još nije došla u svoju uobičajenu formu, koja joj je potrebna da bi se mogla suprostaviti klubovima u Hrvatsko-slovenačkoj nogometnoj ligi, ukoliko dodje do njenog ostvarenja.

OMLADINSKA NOGOMETNA LIGA

Nakon X. kola ŠIBENIK I.
I DALJE U VODSTVU

U IX. kolu su bili najtežnji rezultati, i to sa svega jedan gol razlike, dok su dvije utakmice odigrane neriješeno. Evo rezultata: Metalac — Marjan 1:0, Željezara — Bombaš 1:0, Šibenik I — Šibenik II 1:1, Radnički — Varoš 2:2, Metalac — KNO. 3:2 i Jadran — Izgradnja 2:1. Utakmice koje su odigrane u ovom kolu imale su priličan značaj u pogledu plasmana na tablici. Jedino iznenađenje predstavlja rezultat na utakmici između Šibenika I i Šibenika II koji su podijelili bodove. Šibenik I skoro da nije izgubio oba boda jer je tek pri koncu igre postignut izjednačujući gol. Šibenik I dosada je izgubio tri boda, tako da mu se još više približio Jadran koji je u jučerašnjem derbiju sa Izgradnjom izišao kao pobjednik i tako dobio dva dragocijena boda. Jadranu je preostalo još da odigra dvije veoma lake utakmice, a protivnici su mu: KNO., Bombaš i Marjan. Postoji mogućnost, da će sve tri utakmice riješiti u svoju korist i tako zadržati drugo mjesto. Jadran je za svega 2 boda iza Šibenika I te bi mogao da se popne na prvo mjesto ukoliko bi Šibenik I do konca takmičenja izgubio 3 boda.

U ovom kolu su Željezara i Metalac potisnuli Izgradnju na peto mjesto tako da je Izgradnja izgubila skoro sve šanse za osvajanje drugog mjesta. I kod ove momčadi nije nešto u redu. Skoro na svakoj utakmici mjenjaju momčad koja naravno gubi na uigranosti. Metalac se doduše popeo na IV mjesto, ali za koliko vidjet ćemo iz idućih igara. Izgradnja i Ražine će vjerovatno opet potisnuti Metalac jer imaju lakše utakmice od njega. Šibenik II i Radnički imaju i nakon ovog kola jednaki broj bodova po 7, dok Varoš ima 6 bodova. Mladost koja je bila na predzadnjem mjestu sve do ovog kola uspjela se izbaviti iz opasne zone, te je za sobom ostavila KNO., Bombaša i Marjana. Mladost, KNO. i Bombaš imaju po jednaki broj bodova i to po 5, dok je Marjan ostao na zadnjem mjestu sa svega dva osvojena boda.

Dosada je najviše golova postigao a najmanje dao a najviše primio. Najstabilniju su formu dosada pokazali Šibenik I i Jadran. Najviše neriješenih rezultata je postiglo Ražine 4, dok izjednačenu gol razliku

ima jedino Metalac 17:17. Najmanje dobivenih utakmica ima Marjan i to jednu, dok je najviše utakmica izgubio Marjan 7. Jedini koji nije niti jednu utakmicu izgubio je Šibenik I.

Odigrano je i X. kolo, a postignuti su ovi rezultati: Šibenik I — Željezara 2:0, Šibenik II — Varoš 1:1, Radnički — Izgradnja 1:0, KNO — Jadran 3:0, Bombaš — Marjan 3:0 i Mladost — Ražine 2:1. I ovo kolo nije prošlo bez iznenađenja. KNO, Radnički i Mladost sigurno su pobijedili »favorite« i tako još više izjednačili sredinu tablice, koja nakon ovog kola ima slijedeći izgled:

1. Šibenik I	17 bodova
2. Jadran	13 "
3. Željezara	12 "
4. Metalac	11 "
5. Izgradnja	10 "
6. Ražine	10 "
7. Radnički	9 "
8. Šibenik II	8 "
9. Varoš	7 "
10. Mladost	7 "
11. KNO	7 "
12. Bombaš	7 "
13. Marjan	2 "

Za ovo takmičenje vlada u gradu veliki interes među omladinom.

Disciplina igrača je gotovo na svim utakmicama na priličnoj visini, a i organizacija takmičenja se dobro provodi.